

Argumentare-Toma Alimos

Balada este specia genului epic in versuri , prezentan d intamplari eroice, cu o intrica simpla, la care participa personaje exceptionale aflate in conflict. Poezie epica, asa-numitul „cantec batranesc”, balada are caracter legendar.

Termenul a fost impus in literatura romana de Vasile Alecsandri prin volumul „Poezii Populare. Balade”.

Dupa continut baladele pot fii haiducesti (Toma Alimos), pastorale (Miorita), fantastice (Iovan Iorgovan), legendare (Manastirea Argesului).

Compozitional, in balada popoulara „Toma Alimos” exista trei secvente narative delimitate prin versurile: „foicica fagului”, „foicica de rogoz”, „foicica micsunea”. Actiunea baladei se structureaza pe momentele subiectului.

Expozitiunea are rolul de fixa spatiul, timpul si de a prezenta personajele principale

Ca in orice balada timpul este imprecis, mitic, circular, reversibil. Spatiul este unul paradiziac alcatuit din elemente definitorii ale toposului romanesc, muntele cu brazi si campia invaluita in verdeata „la poalele muntelui/ muntelui plesuvului/ in mijlocul campului/ la putul porumbului/ pe campia verde-ntinsa”

Singur in mijlocul naturii, haiducul isi exprima printr-un monolog, dorinta de a inchina in cinstea celor dragi. El inchina codrului „frate cu romanul”, care-l ocroteste si care-i raspunde prin cutremurarea copacilor. In aceasta secventa sunt ilustrate doua motive folclorice: cel al singuratatii si cel al comuniunii om-natura reliefat prin personificare.

Intriga, momentul subiectului ce declanseaza actiunea, e reprezentat de aparitia boierului „Manea slutul si uratul/ Manea grosul si-artagosul”. Astfel se contureaza conflictul baladei.

Desfasurarea actiunii, cel mai amplu moment al actiunii, nareaza intamplarile. Manea il acuza pe Toma de lucruri pe care nu le-a facut si ii cere drept vama pe murg. Haiducul il indeamna pe boier sa inchine „plosca” cu vin. Ticalos si perfid, boierul apuca plosca cu o mana, cu cealalta il injunghie pe Toma si fuge miseleste. Cu puteri supraomenești Toma isi leaga rana si pleaca sa faca dreptate. Calul il poarta „ca gandul/ ca vantul/ fara sa atinga pamantul”. Haiducul il prinde pe boier si il provoaca la lupta dreapta.

Punctul culminant e momentul de maxima incordare al subiectului. Manea e ucis dintr-o singura lovitura, iar capul ii este aruncat in pulbere.

Deznodamantul este ultima parte a naratiunii. Toma isi asteapta sfarsitul in mijlocul codrului, prietenul si ocrotitorul sau. In clipa mortii haiducul il trimite pe calul sau la un voinic care sa-i continue lupta pentru dreptate.

Figura centrala a baledei este anitieza prin care se contureaza, total opouse, portretel celor doi eroi.

Prin intermediul caracterizarii directe facute de narator, aflam ca haiducul e „nalt la stat/ mare la sfat/ si voinic cum n-a mai stat” Portretul fizic si moral al stapanului mosiilor se caracterizeaza prin uratenie fizica si morala „Manea slutul si uratul/ Manea grosul si-artagosul”.

Epitetele subliniaza contrastul dintre portretele celor doua personaje si sugereaza plastic insusirile fizice si morale.

Din caracterizarea indirecta, prin fapte, ganduri, atitudini, limbaj si relatia cu alte personaje, reies insusirile morale ale celor doi eroi.

Astfel haiducul traieste in comuniune cu natura, murgul si armele. El se bizuie in clipe de cumpana pe ei sau le impartaseste sentimente in momente de liniste.

Prin personificare e sugerata o dimensiune fundamentala a romanului, legatura om-natura „codrul se cutremura/ murguletul rancheza”

Suflet sensibil si dornic de prietenie, Toma il intampina pe dusmanul sau cu ospitalitate si prietenie. Insa vorbele boierului sunt amenintatoare si urate in acord cu sufletul sau.. Cuvintele viteazului il caracterizeaza intr-un mod necrutator pe Manea: ticalos „pui de lele”, las si fricos „viteaz ca o muiere”, lipsit de inima „caine rau”. Ultimele dorinte ale lui Toma dezvaluie dragostea de natura, credinta si prietenia fata de tovarasii sai de haiducie.

Toma e comparabil cu eroii greci, intruchipand arhetipul curajului si vitejiei.

Ca in orice balada se imbina naratiunea, cu dialogul si descrierea. Naratiunea surprinde desfasurarea in timp intr-o anumita succesiune a intamplarilor.

Descrierea contureaza locul actiunii si schiteaza portretul personajelor in trasaturile lor dominante.

Dialogul dintre Toma si boier dinamizeaza naratiunea, confera dramatism faptelor si reliefeaza trasaturile de caracter ale eroilor.

Ca in orice opera epica sentimentele sunt transmise indirect prin intermediul actiunii si al personajelor.

Figurile de stil sunt specifice literaturii populare, e vorba despre epitete sugestive(slut, urat), comparatii(ca gasndul, ca vantul), repetitii(armelor dragutelor, armelor surorilor), diminutiv(e) (fratior). Prezentarea personajelor se face prin intermediul hiperbolei, iar natura, obiectele si murgul sunt umanizate prin personificare.

Versificatia e specifica literaturii populare: vers scurt, rima care alterneaza si ritm trohaic.

Ca orice creatie populara „Toma Alimos”, e o creatie anonima, colectiva, orala si sincretica.

Prin toate aceste trasaturi „Toma Alimos” este o balada.